

בשלח תשפ"ג גליון קמא שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי ויתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל:
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיית עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי ותומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעיים
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא,
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטריתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויט משה את ידו על הים. במדרש (שמו"ר כא:ו) אמרו, שלא היה רוצה הים להיקרע בפני משה, ואמר למשה אין אני נקרע מפניך, עד שנתן הקב"ה ימינו על ימינו של משה ע"כ. וקשה, דהלא משה ואהרן כבר שדדו כל מערכות הטבע במכות מצרים, ולא היה בכח הטבע למנוע מהם לעשות את כל הנפלאות הגדולות האלה, ומפני מה עתה ביקש הים למנוע ממשה לקרעו. ועוד מהו שאמר הים למשה 'מפניך אין אני נקרע', מהו דקדוק הלשון 'מפניך', שמשמע שדוקא מפני משה אינו נקרע. וי"ל, דאף שהיה למשה כח גדול להכניע את כל המזלות, מ"מ במים לא היה יכול לשלוט. וזה מה שאמרו איצטגוניני פרעה לפרעה שרואים שמושיעין של ישראל ילקה במים, והיינו שראו שאין כוחו תקיף במים, ולכך חשב השר של הים שיוכל למנוע ממשה מלקרוע אותו, שלא יוכל משה לשלוט עליו ולשנות את טבעו. וזה מה שאמר לו 'מפניך אין אני נקרע', היינו שאמר לו שאינו חושש ממנו משום שאין כוחו רב במים, עד שנתן הקב"ה את ימינו על ימינו של משה ונקרע הים. (זרע שמשון אות ז).

וישב הים לפנות בוקר לאיתנו. במדרש (שמו"ר כא:ו): 'לאיתנו', לתנאו שהתנתי עמו מתחילה. והיינו דמתחילת הבריאה התנה הקב"ה עם הים שייבקע. וקשה, דהלא הפסוק מיירי לאחר ששבו המים על המצריים, ויותר היה ראוי לרמוז לאותו התנאי שהתנה הקב"ה בשעת הבריאה, מיד בתחילה כשנבקע הים לפני בני ישראל, שהלא אז הוא הזמן שמתקיים התנאי. ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו בזוה"ק (פרשת ויקהל דף קצח:): ביומא תליתאה אתני בימא למעבר לישראל בגויה ביבשתא ולמטבע למצראי, וכן הוה דכתיב וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו. [תרגום: ביום שלישי התנה עם הים שיתן לישראל לעבור בו ביבשה ושיטביע את המצריים, וכך היה שנאמר וישב הים לפנות בקר לאיתנו]. וחזינו שהתנאי שהתנה הקב"ה עם הים, היה על שני דברים: (א) שיהפך הים ליבשה עבור הצלת ישראל. (ב) דאחר שיעברו שם בני ישראל, יחזור הים על המצריים

תולדות בעל הבן לאשרי זי"ע

מחדש בכל יום מעשה בראשית, היינו שנותן בבריאה חיות חדשה בכל יום כדי שתמשיך להתקיים, אבל אין זה יצירת דבר חדש, וכמו שכתב הרמב"ן ריש פרשת בראשית דמששת ימי בראשית אין הקב"ה בורא יותר יש מאין.

אבל המן היה נס חדש בכל יום, [כי זה אינו בטבע הבריאה], והראיה שזה היה נס חדש בכל יום, דהרי חזינו שישראל היו דואגים בכל יום שמא לא ירד המן למחר (ע' יומא עד:), ואין אדם דואג שמא לא תצמח התבואה, כיון דזה טבע הבריאה, אבל המן היה הנס מתחדש בכל יום, ולכן היו דואגים בכל יום אולי היום לא יעשה להם הקב"ה נס זה. ולכן לא היה יורד המן בשבת, [כי אין הקב"ה מחדש דבר בבריאה ביום השבת, אבל המטר יורד בשבת, כי אין זה דבר חדש, אלא הדטביע הקב"ה בבריאה שירד (מטר)]. (נאות הדשא ח"א עמוד ק').

צנצנת המן. אמרו במכילתא כאן: בשעה שאמר ירמיה לישראל מפני מה אין אתם עוסקים בתורה, אמרו לו במה נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן, ואמר להם אבותיכם שעסקו בתורה ראו במה נתפרנסו, אף אתם אם תעסקו בתורה הקב"ה יפרנסכם מזה, ע"כ. ולכאורה היו יכולים להשיב לו, מה זו תשובה על עתה שאין לנו מן. ורש"י שינה הגירסא וכתב "הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו", ולפ"ז יובן קצת, אבל לשון המכילתא צריך ביאור.

אך באמת יש להבין מה שכתוב "למשמרת לדורותיכם", ונראה שהוא מונח במקומו לדורות. והוא איתא ביומא (דף נב:): משנגזר ארון נגנזה עמו צנצנת המן, [ואין זה "למשמרת לדורותיכם", והרי נגנזה ואינו במקומו]. אכן עיקר השפע של המזונות בא ע"י עסק התורה ודרך צנצנת המן, ועל זה נאמר "והנח אותו לפני ה'", ופירש"י: 'לפני הארון'. והוא מה שאמרו אם אין תורה אין קמת, והיינו שצנצנת המן מונח תמיד לפני ה' לפני הארון, וכל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה, ועל ידו נשפע שפע המזונות לכל אחד מישראל לפי עמלו בתורה המונחת בארון, ולפי קביעתו בתורה ולפי השתדלותו שיעסקו בניו בתורה, ישיג שפע פרנסתו דרך צנצנת המן המונח לפני ה', ונשלח ברכה במעשה ידיו וישיג פרנסתו בלא יגיעה רבה ומלאכתו מתברכת, וזה שאמרו במכילתא אם תעסקו בתורה הקב"ה יפרנסכם "מזה" דייקא. (נאות הדשא סוף ח"א).

לע"נ הר"ר שמואל ב"ר אהרן טייטלבוים זצ"ל י"א צ"ד ש"ב

ויבאו בני ישראל בתוך היבשה והמים להם חומה מימין ומשמאלם. מצינו בחז"ל כמה ענינים שמשלו זה לקריעת ים סוף. ובגמ' (סנהדרין כב.) איתא: אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן קשה לזווגם כקריעת ים סוף. ונראה לבאר מה שהמשילו חז"ל ענין הזיווג לקריעת ים סוף, לפי מה דאיתא במדרש (בראשית רבה סח:ד) מה שאמרה מטרונא אחת לר' יוסי בר חלפתא, דכשם שהקב"ה מזווג זיווגים אף אני יכולה לעשות כן, ונטלה אלף עבדים ואלף שפחות וזיווג אותן, למחר אתיה גביה, והיו המוחות פצועין והרגלים שבורים, ואז ראתה כי אינו יכולה לזווג, כי הכל בידי הש"י ע"ש, כי היא חשבה שביד האדם לקחת לו אשה כפי רצונו, ולזה השיב לה שקשה בעיני הקב"ה לזווגם כקריעת ים סוף, דהזיווג מן השמים הוא, וזה גם נראה לעיני בשר כי מן השמים הוא איך שני גופים מרוחקים אשר לא הכירו זה את זה יתאחדו כגוף אחד.

ועוד, דבנוהג שבעולם מה הבריות אומרות: איש פלוני נושא פלונית וכדומה, כל אחד מה שמתאים לו. אך לפעמים נראה בן גדולים נושא אשה פחות מערכו, ותהום כל העיר עליו, וכן להיפוך, אך לא ידעו ולא יבינו כי כן נגזר מן השמים, ובעודן במעי אמן כבר נגזרה זיווגם יחד, ולכן צריך האדם לשמוח בגורלו, וידע כי מאת ה' הוא, ואל יחשוב שאולי אחרת היה טוב מזה, כי זה גורלו מאת ה'.

לכלותם. ולפ"ז מובן דלכך נכתב רמז התנאי לאחר ששב הים לאיתנו, משום שאז שבו המים על המצריים לכלותם, ואז נתקיים התנאי שעשה הקב"ה בשעת הבריאה בשלימות, גם שבני ישראל עברו וניצלו, וגם שהטביע את המצריים. (זרע שמשון אות ז').

לע"נ הר"ר ק"ר יצחק אהרן ב"ר יו"ט ליפמאן פערדוייס זצ"ל י"א צ"ב ש"ב

התיצבו וראו את ישועת ה' וגו' כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם. לשון "אשר ראיתם" הוא מיותר, והיה די לומר "לא תוסיפו לראותם", וגם לשון "אשר", משמע שהוא נתינת טעם. ויראה משום דכתיב "וישאו בני ישראל את עיניהם והנה המה מצרים נוסע" ודרשו בדרך המצרים רבה כאן, ד"מצרים אשר, אבל באמת זה היה סימן השפלתו, כי השר כשהוא היה במעלה, הוא נמצא במרום במקום שאין עין שולטת, כמו דכתיב (ישעיה כד:כא) "יפקוד ה' על צבא המרום במרום", אבל אחר שנגזר עליו השפלה, אז ירד למטה, וכמו דכתיב (דניאל ד:כג) "קל מן שמיא נפל", וא"כ זה היה סימן מפלתו. וזהו "אשר ראיתם", היינו מה שראיתם את השר הוא, זה סימן מפלתו, והיה לאות ש"לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם", כי כבר הורד ממקום כבודו, לכן ראיתם אותו נוסע אחריכם.

מה תצעק אלי. במרש רבה: מה תצעק אלי, הדא הוא דכתיב "צעקו וה' שמע". ויראה לפרש כי נאמר לעיל "ויצעק משה אל הויה", היינו מדת הרחמים, כי משה רבינו חשב שמצד הדין אינם ראויין לנס, אבל באמת אין הקב"ה מואס בתפילתן של הרבים, ואפילו מדת הדין מקבל תפלתן. וזה שאמר הקב"ה למשה רבינו "מה תצעק אלי", "אלי" רומז לשם הויה ב"ה, דאין צריך להתפלל דוקא למדת הרחמים. וזה שאמרו במדרש "צעקו" היינו לשון רבים, דאם רבים מתפללים, אז "וה' שמע", "וה'", היינו הוא ובית דינו כביכול שמע, דגם מדת הדין מסכים וזהו שמסיים המדרש "לכך כתיב צעקו וה' שמע", לפי שצעקו בני ישראל [והיינו רבים] על הים שנאמר "ויצעקו בני ישראל אל ה'", שמע הקב"ה תפלתן, ואמר למשה "מה תצעק אלי", כי כבר שמעתי צעקתן.

לע"נ הר"ר ק"ר דוד ב"ר שלמה מלעילוב זצ"ל י"א צ"ד ש"ב

הטעם שלא ירד המן בשבת. ענין המן שלא היה יורד בשבת, הגם שירוד מטר בשבת, וכבר שאל על זה גוי אחד כדאיתא במדרש (בראשית רבה פ"א ו'). ונראה לי, כי העולם נברא בששת ימי בראשית, והטביע הקב"ה בבריאה שיהיה העולם מתנהג בטבע, ושוב אין הקב"ה עושה דבר [מחדש], רק שמקיים את הטבע ברצונו. ודומה להא דתנן (שבת קו:) בצבי שניצוד מבעוד יום והוא יושב על הפתח ומשמרו דמותו, אע"ג שאם ילך משם תפסק צידת הצבי, מ"מ מותר, כיון שאינו עושה מעשה חדש. וכן בזה שהקב"ה מקיים הטבע ברצונו, לא נקרא מעשה חדש. [דאע"ג שהקב"ה

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי און חזון יחזקאל - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

ליכות ש.ב.ר.ר. להצלתה במשרה החדשה

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים. בזוהר כאן איתא: ר' ייסא שאיל ואמר, כתיב 'וירא ישראל את מצרים מת', וכתיב 'לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', א"ר יוסי מתין חמו להו (-ראו את המצרים מתים, ומה דכתיב 'לא תוסיפו לראותם', היינו לראותם כשהם חיים), אמר ליה ר' ייסא, אי כתיב 'לא תוסיפו לראותם חיים', הוה אמינא הכי וכו' ע"כ.

ויש לומר דטעמא דר' יוסי, משום דמת לא מיקרי 'אדם', לכן ליתנהו בכלל הלאו ד'כי כאשר ראייתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', לפי שאחרי מיתתם אינם בזה המצב שראו אותם בהיותם חיים, כי אז היה 'אדם', ועתה אינם 'אדם', וקרא אסור רק לראותם באותו המצב והמהות שראו אותם היום.

ועוד י"ל, [דהטעם דמותר לראותם אינו רק משום דאינם באותו המצב שהיה אז, אלא משום] דכיון דמת לא מקרי 'אדם', לכן בפשיטות אין כאן איסור, משום דתו לא מיקרי 'מצריים', דהוי להו רק כבהמה דארץ מצרים דמותר לראותה, ודו"ק היטב.

ולפ"ז י"ל דר' ייסא חולק על ר' יוסי, דר' יוסי ס"ל דמת לא מיקרי 'אדם', ולכן ס"ל דמותר לראותם מתים. ואילו ר' ייסא חולק וסובר דגם מת מיקרי 'אדם', ולכן שפיר ס"ל לאסור גם במת.

ועוד י"ל בטעמא של ר' יוסי, דכיון שנשתנו מאדם לאינו אדם דהוא שינוי גדול, ודאי נעשו דבר אחר לגמרי, לכן ע"י השינוי הזה פקע איסור מינייהו, והרי זה דוגמת נבילה שנפלה לדבש ונשתנה להיותו דבש דפקע איסור מיניה משום שינוי (לדעת רבינו יונה המובא ברא"ש ברכות פ"ו סימן ל"ה), והארכתיו בו בספרי אתון דאורייתא (כלל ד') להביא כמה דוכתי דמוכחי דשינוי מפקיע האיסור אשר בדבר. לכן הכא נמי שינוי הזה מפקיע איסור הראיה אשר עלייהו, דכמו דנבילה יש איסור לאוכלו, וע"י השינוי פקע האיסור ומותר לאוכלו, הכא נמי באיסור מצרי דאסור לראותו, דע"י השינוי שפיר פקע האיסור ומותר לראותו.

ודע דדעת ר' יוסי דזוהר ה"ל שראו את המצרים רק אחר מיתתם, כן הוא דעת ר' נחמיה בירושלמי (סוטה פ"ה ה"ד) וז"ל: ר' נחמיה אמר, בשעה שעלו אבותינו מן הים, ראו פגרי אנשים חטאים שהיו משעבדין בהן בפרך בעבודה קשה, וכולם פגרים מתים מושלכים על שפת הים עכ"ל. אבל בילקוט (כאן) איתא וז"ל: מפני ד' דברים ראו ישראל את מצרים מתים, כדי שלא יאמרו כשם שעלינו מצד זה כך עלו מצריים מצד זה וכו', וכדי שיהיו ישראל נותנין את עיניהן בהן ומכירין אותן ומוכיחין אותן, שנאמר 'אוכיחך ואערכה לעיניך', דכתיב 'וירא ישראל את מצרים מת', דאינו אומר 'מתים', אלא 'מת', [דהיינו שראו אותם כשהיו חיים עדיין והיו קרובים למיתה נוטים למות], וכענין שנאמר גבי רחל 'יהי בצאת נפשה כי מתה', וכי מתה היתה, אלא מתה ולא מתה, עכ"ל. וכן הוא גם בתורה יונתן: וחמין ישראל ית מצראי מיתין ולא מיתין. (בית האוצר מערכת א-ד כלל ז' אות ב').

זה אלי ואנוהו. אמרו בשבת (דף כב.) דשמואל סובר דמתירין ציצית מבגד לבגד, וכתב רש"י שם וז"ל: להטיל ציצית מטלית ישן לטלית חדש. וכתב בשו"ת חכם צבי (סימן מ"ה), וז"ל: נראה דאתי לאשמעינן דמשום מצוה מן המובחר שהוא מישן לחדש, מותר לבטל מצות הטלית הישנה, עכ"ל.

א יש להעיר על זה מדברי הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא שם בהערה) וז"ל: דע, דאפי' נאמר דשינוי מפקיע איסור, היינו רק בשינוי גדול, כעין שינוי דם למוסק (בשמים), ובשר לדבש, שנעשה דבר אחר לגמרי, אבל לא בשינוי קל, כגון שינוי דמהי בגול וכו', עכ"ל. וכ"כ החת"ס (י"ד סימן ק"ד) וז"ל: וכי סלק"ד דלרבינו יונה בשר נבילה וטריפה יחזרו להיות ע"י אפייה או טחינה, הא ודאי דאפייה או טחינה אין אלו מגדרי השינויים המהפכים את האיסור להיות, וא"כ אין זה שייך כלל לדינא של רבינו יונה, וחלילה לומר דשינוי כל שהוא כזה - שמחטים נעשה קלי, נפקע האיסור, דא"כ יאכל כל תועבה ע"י צלי וכדומה וכו', ישתקע הדבר ולא יאמר, עכ"ל. וצ"ל דהחילוק בין חי למת, הוא שינוי גדול כגון שינוי מבשר לדבש.

לכבוד עורך הגליון הכי נפלא מליצי יושר

אין בפי דבר, ואין בלשוני מלה, להביע תודתי לכם על הכנת הגליון בכל שבוע ושבווע.

אבל בפרט רציתי להודות לכם על מה שהבאתם בגליון של שמיני עצרת **מגה"ק רבי אליהו מגריידיץ זי"ע** סגולה **להפוך המזל לטובה**, דיש לכון בתפילת מעריב בתיבת **"ומחליף את הזמנים ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו"**, שיהפוך הקב"ה מזלו לטובה.

ורציתי להוסיף עוד **סגולה נפלאה** שכתב **הגה"ק רבי אליהו מגריידיץ זי"ע** בספרו ריש מסכת תענית, שהסיבה שכמה פעמים אין האדם נענה בתפלתו, הוא בגלל המקטרגים שאינם מניחים תפלתו לעלות למעלה.

והעצה לזה שבעת שהוא זקוק לרפואה וכדומה, ילמוד איזה ענין בתורה העוסק בענין רפואה, ובשעה שלומד הרי שכונה שורה כנגדו, לכן יכוין אז במחשבתו באמצע לימודו בקשתו לה' וישע, כי אין המקטרגים תופסים מחשבות בני אדם ואינם יודעים כי בשעת לימודו הוא עוסק בתפלה, לכן יעלה תפלתו לה' בלי מקטרגים.

וז"ל: ברור אצלי אף בלי שום ראייה, רק מצד הסברא, דיש להתחכם שתתקבל התפילה ולהעמיס בשעת הלימוד מבוקשו בתוך תיבת הלימוד אשר מוציא מפיו, ויותר אם העמיס בלשון הקרא אשר הועמד הדרש עליו, עכ"ל.

כדאי להדפיס מכתבי לתועלת הרבים

ידידכם עוז ח.מ. פויגל בני ברק

וזה הכוונה מה שאנו מברכין כל חתן וכלה "שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצרך בגן עדן מקדם", שיזכו להבין כי זיווגם מאת ה', כמו אדם הראשון שברא לו הקב"ה אשה מעצמו ומבשרו, ולא היה כלל אשה אחרת בעולם, וזהו "שמח תשמח רעים האהובים" כמו אצל אדם הראשון, שכמו שאצל אדם הראשון היה נראה עין בעין דמהקב"ה הוא, כן אתם תשמחו בגורל שלכם.

והנה בקריעת ים סוף מצינו בחז"ל ובמדרשים כמה עצות ותחבולות מה שחשבו להינצל, ורצו לעשות פעולות באופן זה וזה, אבל זה שיעברו את הים בחרבה ולא ימות אפילו נפש אחת מהם, ושונאיהם יטבעו כעופרת במים רבים אדירים, לא עלה על דעתם כלל וכלל, ולכן עשה הקב"ה עמם נס גדול כזה, שאף שהיה יכול למעט בניסא ולהצילם בדרכים אחרים, מ"מ עשה כן כדי להטביע בלבם אמונת ה' שיכירו וידעו כי ה' אחד ושמו אחד. והכי נמי המשיל ענין הזיווג לקריעת ים סוף, כי ההצלה שלהם בים סוף היה באופן שלא עלה על דעתם כלל אף שעשו כמה עצות ותחבולות, וכמו כן זיווגו של אדם דשוא עמלו בוניו בו, ואינו תלוי בדעתו של אדם, רק השי"ת הוא המזווג וכפי שנגזר משמים כן יהיה הזיווג.

לע"נ הינדל ב"ר עזריאל אלטער ע"ה י"ח ח' שבט **ויבוא בין מחנה מצרים.** יש פסיק אחרי בין, ואפשר לומר דבא לרמז כי נעשה פירוד ביניהם ולחמו זה בזה, דכתיב (ישעיה ט"ט) "וסכסכתי מצרים במצרים", דמהומה רבה הוטל ביניהם, דכתיב "ויהם את מחנה מצרים".

ויאר את הלילה. בבעל הטורים, ב' במסורה, "ויאר את הלילה", "אל ה' ויאר לנו". אפשר לומר, דכל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום (חגיגה י:). וזה בזכות "ויאר את הלילה" - בתורה אור, דבזכות זה "אל ה' ויאר לנו", דחוט של חסד יאיר עליו לנחותו הדרך ילכו בה.

ולקטו דבר יום ביומו. צ"ב מהו "דבר", דהול"ל "יום ביומו". ונראה לי, דאין יום דומה לחבירו, דלפעמים אשר לו סעודת מצוה וי"ט וחתונה והכנסת אורחים וכו' וצריך האי יומא כהנה וכהנה, וזה "דבר" לפי ענין היום.

וטעמו כצפיחית בדבש. וברש"י: בצק שמטגנין אותו בדבש. ונראה דהחידוש הוא, דאם היה המן כסתם בצק והיינו מים וקמח סתם, אז אינו חידוש כל כך שסובל כל הטעמים, כי הבצק בעצמו אין לו שום טעם. אבל כאן אשר הטעם שלו היה כצפיחית בדבש, אינו מתהפך בדרך הטבע לטעום בו טעם חמוץ, ואפ"ה כל הטעמים אפילו הפכיים היו טועמים בו.

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע ברכות-בר מצוה
א ספעציעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמחה אריינעדריקט אין דאס פארטיילען ביי די שמחה!
אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שפענדיג

שמגיע לו הכל, אמנם צריך לדעת שבלי מסירות נפש באמת, אין דברי תורה מתקיימים.

ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה', היום לא תמצאהו בשדה. "היום" - השבת - לא תמצאהו בשדה, מן אתם מוצאים בשדה, אבל לא את השבת, הוא אינו בא בהיסח הדעת, ששת ימים אתה צריך לחשוב חשבון של מעשך כדי שתוכל להיות מקדש שביעי כראוי. (הקדמה לחז"ל מסכת שבת).

ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד. אהרן היה אוהב שלום ורוף שלום, לעומת זאת חור קינא קנאת ה' ומסר נפשו שלא יעשו את העגל. משה רבנו - מנהיג ישראל, צריך שתהיה לו תמיכה משתי תכונות אלו, ולפעמים צריך להיות סבלן, ולפעמים צריך להיות קנאי לדבר ה'.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: ויש לעיין קצת, דלכאורה נראה דאין בטלית משום הידור מצוה כלל, כיון שאין הוא החפץ של מצוה כלל, רק הציצית הוא המצוה. ואולם בר"ף (סוכה פ"ג דף טז. מדפי הר"ף) כתב: "זה אלי ואנוהו" התנאה לפניו במצות בלולב נאה וכו' בטלית נאה. ואולם בגמ' (שבת קלג:) נאמר "ציצית נאה" ולא הזכיר טלית.

לע"נ הרה"ק ר' שלום ב"ר אהרן הלברשטם זצ"ל י"א צ"י שבט ויושע ה' ביום ההוא. במלוא העומר הקשה ד'ביום ההוא' לכאורה מיותר. ולע"ד נראה דתיבת "ההוא" נוטריקון 'את השמים ואת הארץ', דתיכף בשעת בריאת העולם היתה מוכנת זו הישועה לישראל, כאומרם ז"ל דתנאי התנה הקב"ה עם הים שיקרע לבני ישראל.

ערב וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים ובוקר וראיתם את כבוד ה'. מה שייחס הידיעה לערב, וראיה לבוקר, יש לפרש על פי אומרם ז"ל (מוע"ק ה.): כל השם אורחותיו בעוה"ז [היינו דמחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עבירה נגד הפסדה], זוכה ורואה בישועתו של הקב"ה. ולפ"ז י"ל דהכי פירושו: "ערב" - אפילו מי שהוא בחשכות גדולה, לא יתיאש ח"ו, אלא "וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים", אף שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה, אעפ"כ הוציאם ה', דכבר הבטיחנו (שמואל ב' יד:יז) "לבלתי ידח ממנו נדח". "ובוקר" - מי שהוא באמת צדיק גמור, אבל הוא מבקר את המעשים טובים שלו אולי היה בהם איזה פניה ולא זכו בעיני ה', והוא שם דרכו, כמאמר חז"ל הנ"ל, "וראיתם" - יזכה לראות בישועת ה', כדכתיב (תהלים פד:ח) "יראה אל אלקים בציון", יהי רצון שנזכה לזה תיכף.

לע"נ הרה"ק ר' יוסף יצחק ב"ר שלום דובער זצ"ל מליובאוויטש י"א צ"י שבט **אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה** (ברכות סג:). בקריעת ים סוף אמר משה רבנו לעם ישראל שקודם יכנסו למים ואז ה' יקרע להם את הים. הכניס אחד את רגלו, ואמר למשה: הנה כבר נכנסתי, קרע את הים! אמר לו משה: אין זה מספיק. נכנס עוד קצת, אמר לו משה: לא מספיק. נכנס עוד אחד עד בטנו, אמר משה: עדיין לא די בזה. עד שקפץ נחשון בן עמינדב לים וכמעט שטבע, וצעק "הושיעני אלקים כי באו מים עד נפש", ואז נבקע הים. כך גם בלימוד התורה, אדם מכניס את צפרנו לים התלמוד וכבר חושב

חדש ויצא לאור

חדשי רבנו חיים הלוי
על הרכבם
עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

י"ל מחדש כרוספת מבוואר, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות וכילדאים

מהדורה מרשקת ומורחבת
בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחר
הרבה שנים ביגיעה עצומה

הוציאנו מהדורה חדשה של ספר זה, שבה
הוספו פרקים חדשים, שכתבו
הגדולי הדור, ובהם נכללו
הערות, הערות והערות.

מכון
מורשת
הגר"ח

מכון מורשת הגר"ח
moresheshagrich@gmail.com

הפצה ראשית:
עם הספר "לעשי" *

הוציאנו
בית
המדרש
הגר"ח

קשת

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-4733

בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען ידאת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח ויר"ש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה מדיחואט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם איווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איך וויסען ווען די שטיין אסאך יארן צו העלפן, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מ'קען אויך אפנעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מ'קען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

” מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

” מיין זוהן בעהת מיר' וועק מיר אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

” מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

” איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

” כ'האב אנגעהויבן זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

דוקא אויף דעם מקובלדיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן אור: **יבנה הלב (אביבדען זיין הארץ צו אידישקייט), שיהפך לב לשמים לטובה (ס'טוישט די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (-וועסט זעהן וואונדער).** מ'קען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883